

УДК 336.71.02 (477)

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ У КРИЗОВИЙ ТА ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

С. Лобозинська

*Львівський національний університет імені Івана Франка
79008 м. Львів, пр. Свободи, 18*

Досліджено особливості антикризового регулювання банківської системи впродовж 2008-2012 рр. Розкрито переваги та недоліки застосованих заходів з нейтралізації негативних наслідків кризи. Визначено пріоритетні напрями вдосконалення державного регулювання банківської системи у посткризовий період.

Ключові слова: державне регулювання банківської системи, про циклічне регулювання, контрциклічне регулювання; антикризове банківське регулювання.

Вступ. Динамічний розвиток фінансового ринку сприяє перегляду усталених підходів до функціональної ролі державного регулювання банківської системи. Через розбалансованість державного регулювання банківська система України набула ознак фінансової нестабільності та неконкурентоспроможності. Двадцятирічний пошук оптимального механізму регулювання вітчизняної банківської системи не дав очікуваного результату: вітчизняна банківська система не стала стійкою до впливу внутрішніх та зовнішніх деструктивних чинників. Подальше зволікання із вирішенням проблем державного регулювання банківської системи може спричинити вилучення України із світових фінансових потоків, тому особливій важливості набувають дослідження механізму регулювання банківського сектору у кризовий та посткризовий період з метою вироблення оптимальної стратегії управління банківською системою у найближчій перспективі.

Теоретичним та методологічним аспектам удосконалення державного регулювання банківської системи присвячено багато наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Зокрема, питання вдосконалення управління та регулювання банківською системою досліджено у працях О. Барановського, Р. Бернда, О. Вовчак, Д. Годано, І. Горячек, В. Грушка, О. Дзюблюка, Ед. Доллана, С. Дубової, Б. Едвардса, С. Ільєсова, Г. Карчевої, В. Кротюка, О. Кирєєва, Ж. Матука, В. Міщенко, С. Моїсєєва, А. Мороза, І. Плужникова, О. Позднякова, С. Реверчука, Н. Рогової, А. Симановського, Дж. Синки, Х. Сото, О. Хаб'юка. Однак, проводячи дослідження державного регулювання банківської системи, потрібно враховувати не тільки специфіку його окремих елементів, але й їхній взаємозв'язок та взаємозалежність. Між тим найчастіше у працях дослідників розглядаються лише окремі аспекти регуляторної діяльності банківського бізнесу, а наукові праці, в яких би комплексно аналізувалась проблеми реформування банківського регулювання з врахуванням фази ділового циклу економіки відсутні. Наявні теоретичні та практичні потреби у

вивченні та розробленні науково обґрунтованих засад формування державного регулювання банківської системи в посткризовий період обумовили актуальність обраної теми дисертації.

Постановка завдання. Метою написання статті є проведення фундаментального аналізу регулюючих норм діяльності вітчизняних банків у кризовий та посткризовий період, вироблення пропозицій щодо формування стратегічних напрямів вдосконалення системи державного регулювання банківництва України.

Основними завданнями є: виявлення особливостей застосування інструментарію антикризового регулювання впродовж 2008-2012 рр., дослідження регулятивних заходів для забезпечення стабільності банківської системи України та нейтралізації негативних наслідків кризи, формування стратегічних напрямів удосконалення державного регулювання вітчизняного банківництва.

Методологічною основою проведеного дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, концептуальні положення сучасної економічної теорії, дослідно-пошукова література, наукові праці учених-економістів з проблеми банківського регулювання.

Результати. Проблеми українських банків почали набирати загрозливих масштабів з жовтня 2008 року. До наростання кризових явищ призвели не лише внутрішні, а й зовнішні чинники. Рецесія економік розвинутих держав, криза ліквідності у світовій фінансовій системі та втрата довіри інвесторів до України потягли за собою відплив інвестицій з України. Інвестори обмежили операції з країнами, ринки яких формуються. Це негативно вплинуло на баланси вітчизняних банків.

Неприйняття вчасних адекватних регулятивних заходів НБУ у фінансовому секторі посилив кризові процеси в економіці. Зокрема, з боку центрального банку була відсутня адекватна оцінка ризиків та стратегії розвитку національної банківської системи, відсутня система моніторингу кризових явищ та оперативного реагування на них.

Можна констатувати, що державними органами влади не було вжито заходів щодо мінімізації ризиків, що агресивно формувалися напередодні кризи 2008 року, а саме [2, с. 25]: тотальна доларизація економіки; зростання частки іноземного капіталу у банківській системі до 40%; валютне кредитування; неадекватні темпи зростання обсягів споживчого кредитування населення (більше 100% на рік), здебільшого у іноземній валюті; недостатній обсяг кредитування реального сектору економіки за прийнятними процентними ставками; надмірна зовнішня заборгованість корпоративного та банківського секторів, яка перевищила зовнішню заборгованість держави майже в два рази; штучне зміцнення курсу гривні до долару США влітку 2008 року; негативне сальдо торговельного балансу.

Передкризовий період діяльності банків України характеризувався переорієнтацією на екзогенну модель розвитку і кредитна активність банків набула ознак "буму", заснованого на ірраціональних очікуваннях. Позичальникам часто надавалися кредити, платежі за якими перевищували їхні доходи, тож останні вимушені були звертатися за новими кредитами, щоб уникнути дефолту. Тобто почали домінувати спекулятивне фінансування. Остаточно ці види фінансування переважили в 2008 році, що, крім іншого, пов'язано з експансією іноземного капіталу та залученням банками в значних обсягах короткострокових коштів від нерезидентів. Це стало каталізатором банківської кризи, оскільки останнє явище мало

проциклічний характер. Банківська система виявилася неспроможною до функціонування в умовах відкритих систем та нездатною протистояти глобальним кризовим викликам. Ендогенний характер переходу від забезпеченого до спекулятивного потребував відповідного державного втручання з метою недопущення широкомасштабної кризи. Однак Україна не мала ефективних інструментів щодо регулювання входження іноземного капіталу, короткострокових іноземних інвестицій та стримування спекулятивного фінансування [3, с. 16].

Уразливими до удару фінансової кризи виявилися великі та найбільші банки з українським капіталом. Передумовою цього стала цілеспрямована політика цих банків на максимальне розширення своєї діяльності з метою високоприбуткового перепродажу іноземним інвесторам. Задля цього банки без належної оцінки ризиків збільшували свій кредитний портфель, безпідставно розширяли мережу, не приділяючи належної уваги обґрунтованості видачі і реальності повернення кредитів. Під натиском кризи кредитний портфель цих банків виявився у значній частині неліквідним, що призвело до втрати платоспроможності (Укрпромбанк, банк «Надра», Укргазбанк, «Родовід банк», банк «Київ» та інші), що обумовило кризову ситуацію всієї системи. Крім того, банки з іноземним капіталом своєю політикою у галузі роздрібного кредитування на базі широкого залучення іноземних запозичень значно ускладнили процес економічної кризи в Україні.

Поліпшення макроекономічної ситуації та заходи, вжиті НБУ, мали позитивний вплив на стан банківської системи України. В умовах зниження рівня інфляційних та девальваційних очікувань у 2010-2012 роках проти кінця 2008 та протягом 2009 року відбулося відновлення довіри клієнтів до гривні, про що свідчить зростання частки кредитів та депозитів банків у національній валюті порівняно із іноземною валютою.

Цьому сприяла жорстка грошово-кредитна політика НБУ, яка проводилася відповідно до пріоритетів діяльності, визначених законодавством. Зокрема, її проведення спрямовувалося на досягнення та підтримку цінової стабільності, сприяння підтриманню стабільності банківської системи та додержання стійких темпів економічного зростання.

Проаналізувавши показники дотримання економічних нормативів банками протягом 2008-2011 років, варто зазначити, що на кінець 2010 року порівняно із 2008 роком зріс рівень капіталізації та ліквідності банківської системи. Проте у 2011 році показники дещо погіршилися. В умовах зростання вимог НБУ до регулятивного капіталу банки збільшували його обсяг. Якщо на кінець 2008 року він становив 100,98 млрд.грн., то до кінця 2011 року збільшився до 173,57 млрд грн.. Норматив адекватності регулятивного капіталу збільшився до 20,34 % у 2010 р. порівняно із 2008 р., коли його значення склало 13,16 %. За 2011 р. він зменшився до 18,51 % [4].

Проаналізуємо діяльність регулятивного органу та його жорстку антициклічну грошово-кредитну політику у період фінансово-економічної кризи та посткризовий сучасний період. До особливостей державного антикризового регулювання у банківському секторі України можна віднести:

1. Рекапіталізацію банків. Розпочався процес рекапіталізації банків, передбачений у домовленостях із Міжнародним валютним фондом (МВФ) із появою перших загроз банкрутства банків. Ще в грудні 2008 року за результатами діагностичного моніторингу, проведеного Національним банком України, потреби щодо збільшення капіталу 17 найбільших банків, на які припадає 66% активних операцій банківської системи, оцінювалися в 25 млрд грн [4].

У середині квітня 2009 року було визначено сім банків, які отримали державну підтримку у формі рекапіталізації: "Надра", Укрпромбанк, "Фінанси та кредит", Укргазбанк, Родовід-банк, Імекс-банк, "Київ". В зазначених банках було акумульовано приблизно 20% усіх вкладів фізичних осіб. Для здійснення рекапіталізації названих банків витрачено близько 20 млрд грн Міністерство фінансів випустило облігації внутрішньої державної позики на суму 9,57 млрд грн, зарахувавши їх у статутні капітали Укргазбанку, Родовід-банку і банку "Київ".

Слід відзначити, що процес рефінансування і рекапіталізації банків був непрозорим, проводився за відсутності чітких методик оцінки стану банків та критеріїв їх відбору, і це ще більше поглиблювало недовіру суспільства до державних органів влади.

2. Головним інструментом, який використовує НБУ є рефінансування банків. Лише в жовтні — листопаді 2008 року для підтримання ліквідності банків Національний банк надав кредитів рефінансування на загальну суму близько 74, 7 млрд грн [4].

Заходи, які вживалися НБУ для стабілізації ситуації, сприяли послабленню напруги на грошово-кредитному ринку, що проявилось у поступовому сповільненні тенденції до відпливу депозитів із банківської системи, у тому числі коштів населення, збільшенні їх ліквідності і стабілізації ситуації на міжбанківському кредитному ринку.

3. Банки переглянули методики оцінки кредитоспроможності позичальників та запровадили жорсткіші умови кредитування.

4. НБУ впродовж 2009 року двічі зменшив облікову ставку (з 15.06.2009 р. до 11% та з 12.08.2009 р. до 10.25 %). Із липня 2009 р. збільшено ставки обов'язкового резервування за короткостроковими ресурсами закордонного походження (з 4% до 20%). Ці заходи досить швидко призвели до подорожчання грошей на ринку (і депозитному, і кредитному), а підвищення ставки резервування обмежило обсяги залучення валюти з-за кордону.

5. НБУ обмежив обсяги надання кредитів юридичним фізичним особам в іноземних валютах, заборонив рефінансування простроченої заборгованості шляхом видачі нових кредитів, а також необґрунтовану пролонгацію кредитів та внесення до кредитного договору змін щодо вартості кредиту; котрі не відповідають змінам облікової ставки НБУ.

6. Для стабілізації депозитного ринку та підтримання ліквідності НБУ запровадив мораторій на дострокове вилучення депозитів.

7. Знижено до 0% норму резервування на кошти, що залучаються на короткостроковій основі з іноземних джерел.

8. Дозволено враховувати в обов'язкових резервах касові залишки та державні облігації; активізовано заходи щодо рефінансування банків шляхом надання кредитів НБУ.

9. Для стабілізації валютного ринку та курсу фивні із середини жовтня 2008 року НБУ було вжито ряд заходів: почали здійснюватися регулярні валютні інтервенції НБУ (за три тижні було витрачено майже 5 млрд. доларів США золотовалютних запасів); для банків заборонено спекулятивні операції (купівля-продаж валют на міжбанківському ринку дозволялась лише за дорученням клієнтів та за їх курсом); курс продажу валют на готівковому ринку обмежувався офіційним курсом, а маржа банків від торгівлі валютами не повинна перевищувати 1.5%.

10. НБУ збільшив вартість власних кредитів, тобто вартість рефінансування на 0.5—1%.

11. Для розширення переліку банків, які можуть отримати кредити від НБУ, запропоновано рефінансування під заставу акцій банків. Але такі кредити змогли отримувати лише ті банки, які дотримувалися резервних вимог.

12. Запроваджено нову методику розрахунку адекватності банківського капіталу. Її мета — обмежити ризик розриву ліквідності, щоб уникнути наслідків ситуації, яка склалася на фінансовому ринку Сполучених Штатів Америки.

За даними рейтингового агентства Фітч Рейтингс (Fitch Ratings) запровадження нових регулятивних вимог щодо капіталу українських банків має поліпшити їх кредитоспроможність. Такі заходи також повинні сприяти зменшенню доларизації економіки України та зростанню обсягів кредитування в національній валюті.

Таким чином, Національний банк України, використовуючи нормативні та коригуючі методи регулювання банківської діяльності, намагався адекватно реагувати на дестабілізаційні процеси, пов'язані з кризовими явищами. Серед вжитих ним заходів — запровадження мораторію на дострокове вилучення депозитів, підвищення суми гарантування вкладів фізичних осіб, оперативне регулювання валютних операцій банків, використання інституту тимчасової адміністрації тощо. Відповідно до постанов НБУ банкам надано рекомендації щодо здійснення реструктуризації заборгованості, змінено вимоги стосовно розрахунку регулятивного капіталу, умов виконання окремих економічних нормативів, тимчасовим адміністраторам надано право знижувати вартість статутного капіталу банку в разі перевищення обсягу зареєстрованого статутного капіталу над обсягом регулятивного капіталу тощо.

Із 6 червня 2009 року набула чинності Постанова Правління НБУ від 30.04.2009 р. № 259 "Про затвердження Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України"[5]. Розробка цього положення була зумовлена необхідністю розмежування функцій регулювання НБУ грошово-кредитного ринку через інструменти монетарної політики та кредитної підтримки банків для їх фінансового оздоровлення в межах застосування пруденційних інструментів. У результаті кількість вимог, виконання яких було обов'язковим для банків, котрі звертаються за допомогою НБУ, була зменшена з 14 до 4. Також зменшено максимальний термін рефінансування шляхом проведення тендерів з підтримання ліквідності банків із 365 до 90 днів. Основним інструментом рефінансування має стати рефінансування шляхом проведення тендерів з підтримання ліквідності банків терміном до 14 днів, за результатами яких встановлюватиметься базова ставка за кредитами рефінансування, що визначатиме спрямованість грошово-кредитної політики.

Загалом можна виділити такі регуляторні заходи НБУ, які реалізовувалися з метою забезпечення стабільності банківської системи: встановлено підвищені коефіцієнти резервування під кредитні операції банків; застосовано жорсткіші критерії визначення кредитоспроможності позичальників; банки зобов'язано надавати споживачу інформацію про умови кредитування та сукупну вартість кредиту; змінено норматив адекватності регулятивного капіталу (РК) — при розрахунку нормативу Н2 (співвідношення ліквідних активів і суми зобов'язань) береться до уваги валютний ризик та ризик довгострокової ліквідності; збільшено розмір мінімального регулятивного капіталу до 10 млн. євро (двічі був відкоригований — до 75 млн грн та з останніми змінами — до 120 млн грн);

запроваджено новий норматив НЗ — співвідношення регулятивного капіталу і сукупних активів (не менше 9%). Крім цього вагомий вплив на стабілізацію банківської системи мали дії органів виконавчої влади нормотворчого характеру. Зокрема: підготовлено методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках; запроваджено методичні рекомендації щодо планування в банках України заходів на випадок виникнення непередбачуваних обставин; здійснено діагностичне обстеження банківського сектору, за результатами якого встановлено вимоги щодо рекапіталізації банківської системи; спрощено процедуру реєстрації статутного капіталу; пом'якшено вимоги щодо розрахунку регулятивного капіталу; змінено умови рефінансування банків у межах застосування пруденційних інструментів; посилено вимоги до формування банками обов'язкових резервів; обмежено кредитування в іноземній валюті; урегульовано питання щодо реструктуризації заборгованості за кредитами позичальників — фізичних осіб; змінено порядок урахування коштів, залучених на умовах субординованого боргу. До 1 січня 2012 року встановлено граничну суму коштів, залучених на умовах субординованого боргу, які включаються до регулятивного капіталу банку, в обсязі не більше 100 відсотків основного капіталу банку. Кошти, залучені у цей період на умовах субординованого боргу, включаються до капіталу банку в повному обсязі, без урахування обмежень, встановлених для додаткового капіталу. До 1 січня 2012 року субординований борг включається до капіталу банку без щорічного зменшення на 20 відсотків від його первинної вартості [8].

Розглянемо заходи, які Національний банк здійснював у 2010-2011 роках з метою нейтралізації негативних наслідків впливу світової фінансової кризи на вітчизняну банківську систему, відновлення її належного функціонування та довіри до неї з боку населення та інвесторів. Дії служби банківського нагляду були спрямовані на сприяння та прискорення капіталізації банківської системи, підтримання стабільної роботи банків, надання їм кредитної підтримки, вдосконалення процедур реорганізації та ліквідації проблемних банків, поліпшення якості кредитних портфелів банків, сприяння поверненню наданих кредитів, зменшення частки проблемної кредитної заборгованості тощо. Завдяки своєчасно вжитим заходам вдалося уникнути банкрутства великої кількості банків і зберегти таким чином стабільність банківської системи.

Враховуючи уроки останньої фінансової кризи та набутий досвід подолання її наслідків, а також зважаючи на загальні тенденції розвитку світової фінансової системи, Національний банк продовжує працювати над удосконаленням підходів щодо регулювання банківської діяльності. Упродовж останніх років прийнята ціла низка законодавчих актів, відповідно до яких з'явиться можливість підвищити прозорість банків шляхом удосконалення процедур щодо виявлення їх реальних власників та встановлення щодо них посиленних вимог, розширити обсяг інформації, яка має оприлюднюватися банками. Завдяки цьому громадськість матиме змогу отримувати інформацію щодо фінансового стану банків і краще орієнтуватися на ринку фінансових послуг, це також сприятиме посиленню конкуренції в банківській системі.

У травні 2011 року Верховною Радою України прийнято Закон "Про внесення змін до деяких законів України щодо нагляду на консолідованій основі". Цей закон надає змогу більш повно та якісно здійснювати нагляд не тільки за банками, але й за фінансовими групами, визначати фінансовий стан банків з урахуванням тих ризиків, на які вони наражаються внаслідок участі у таких групах.

У березні 2011 року парламентом у першому читанні прийнято проект закону про внесення змін до Закону України "Про банки і банківську діяльність" щодо визначення особливостей корпоративного управління в банках, метою якого є підвищення рівня корпоративного управління в банках відповідно до загальноприйнятих принципів, зокрема шляхом створення дієвого механізму розподілу повноважень між органами управління та контролю банків, підвищення відповідальності керівників і власників банку за результати його діяльності, створення ефективних механізмів управління ризиками та поліпшення систем внутрішнього контролю. Триває робота з підготовки нових нормативних актів Національного банку, а також змін до вже діючих з метою забезпечення виконання нових законодавчих вимог.

Збільшення переліку та обсягів операцій, які здійснюють вітчизняні банки, підвищення їх складності потребувало не тільки вдосконалення нормативно-правової бази та оновлення методологічних засад, а й поліпшення практичних аспектів наглядової діяльності. Впродовж тривалого часу паралельно з традиційними методами нагляду Національний банк здійснює нагляд на основі оцінки ризиків. Такий поглиблений підхід дав змогу значно зміцнити практику інспектування банків. Водночас постійно вдосконалюється система безвізного аналізу, яка використовується з метою здійснення ефективного моніторингу діяльності банків, виявлення на ранніх стадіях проблем у діяльності банків та вжиття адекватних і своєчасних дій.

Правління Національного банку України 09.06.2010 р. прийняло постанову №273, якою внесені зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, Положення про порядок видачі банкам банківських ліцензій, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій та інших нормативно-правових актів НБУ. Цими змінами були встановлені нові вимоги до банків, а саме: мінімальний розмір регулятивного капіталу збільшено до 120 млн грн; встановлені підвищені вимоги до розміру регулятивного капіталу для здійснення окремих операцій (120-180-240 млн грн); банки, регулятивний капітал яких менший, ніж установлений Положенням №273, для збереження права на здійснення окремих операцій мають до 01.01.2012 р. збільшити регулятивний капітал до змінених розмірів; банкам, у яких розмір регулятивного капіталу менший, ніж 120 млн грн, до часу приведення розміру регулятивного капіталу у відповідність до вимог постанови дозволено залучати вклади від фізичних осіб (відкривати нові вкладні рахунки фізичним особам та поповнювати діючі) у межах обсягу залучених вкладів фізичних осіб станом на 17.07.2010 р.

НБУ постановою №23 від 25 січня 2012 року затвердив Положення про порядок формування і використання банками резервів для покриття можливих втрат за активними операціями [11]. Відповідно до Положення вдосконалена методика оцінки кредитоспроможності суб'єктів господарювання шляхом використання математичної моделі розрахунку коефіцієнта платоспроможності, що залежатиме від стану фінзвітності та галузевої приналежності підприємств.

Висновки. Отже, криза 2008 – 2009 років наочно продемонструвала неефективність існуючих методів державного регулювання фінансового сектору України, а також вказала на помилковий вектор розвитку системи регулювання і нагляду. Аналіз розвитку банківського сектору протягом 2008-2012 років засвідчив, що сучасний стан національної банківської системи можна оцінити наступним чином: банківською системою досягнута хитка рівновага, яка за відсутності чіткої

стратегії дій з боку органів державної влади може викликати поновлення панічних настроїв та поглиблення кризового стану. Процес регулювання банківської діяльності в Україні в сучасних умовах потребує глибокого переосмислення і трансформації. Тому діяльність органів виконавчої влади у регулюванні банківського сектора повинна бути спрямована на підвищення загальноекономічної ефективності функцій банківської системи з акумулювання грошових коштів суб'єктів ринку та їх трансформації в кредити та інвестиції; розвиток конкурентного середовища діяльності банків, зміцнення фінансової стійкості вітчизняної банківської системи, формування надійної системи захисту інтересів клієнтів банку; відновлення довіри до банківської системи з боку інвесторів, кредиторів та вкладників.

1. Чуб О. Банківські кризи у глобальному середовищі / О. Чуб // Банківська справа. – 2011. - №1. – С. 89-94.
2. Стукало Н. Державне антикризове регулювання банківського сектору: досвід ЄС та України / Н. Стукало, М. Литвин // Вісник НБУ. – 2010. - № 7. – С. 20-31.
3. Шулевська О. Ресурсні аспекти банківської кризи 2008-2009 років в Україні / О.Шулевська // Вісник НБУ. – 2011. - № 2. – С. 12-19.
4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
5. Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України // затверджене Постановою Правління НБУ від 30.04.2009 р. № 259. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Алексеєнко М. Д. Банківський капітал: стан та перспективи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук./ М.Д. Алексеєнко. – Київ, 2003. – 29 с.
7. Асоціація українських банків. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aub.com.ua>.
8. Про регулювання грошово-кредитного ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
9. Основні засади грошово-кредитної політики на 2013 рік. Схвалено рішенням Ради НБУ від 05.09.2012 р, № 16 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
10. Монетарний огляд за 2012 рік // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
11. Положення про порядок формування і використання банками резервів для покриття можливих втрат за активними операціями, затверджене Постановою Правління НБУ від 25.01.2012. – №23 – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

**THE STATE REGULATION OF UKRAINIAN BANKING SYSTEM IN A CRISIS
AND POST-CRISIS PERIOD****S. Lobozyńska***Lviv National University named by Ivan Franko
79008 Lviv, Svoboda Avenue, 18*

The features of the antirecessionary adjusting of the banking system were investigated during 2008-2012. Advantages and lacks of the applied measures are exposed on neutralization of negative consequences of crisis. Priority directions of perfection of government regulation of the banking system are recommended in a post-crisis period.

Key words: state regulation of the banking system; antirecessionary adjusting, countercyclical regulation, pro-cyclical regulation.

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ
УКРАИНЫ В КРИЗИСНЫЙ И ПОСТКРИЗИСНЫЙ ПЕРИОД****С. Лобозинская***Львовский национальный университет имени Ивана Франка
79008, г. Львов, проспект Свободы, 18*

Исследованы особенности антикризисного регулирования банковской системы на протяжении 2008-2012 гг. Раскрыты преимущества и недостатки примененных мероприятий по нейтрализации негативных последствий кризиса. Определены приоритетные направления совершенствования государственного регулирования банковской системы в посткризисный период.

Ключевые слова: государственное регулирование банковской системы, о циклическом регулировании, контрциклическое регулирование; антикризисное банковское регулирование.

*Стаття надійшла до редколегії 28.11.2013,
прийнята до друку 02.12.2013.*